

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben: E'őfizetési ár vidékre:
Egész évre . . . 12.- kor. Egész évre . . . 18.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Félévre . . . 9.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér. Egyes szám ára 8 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.
Lapkiadó:
HORVITZ ZSISMOND.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Darabos-utca 7. szám alatt.
: : Telefon 412. szám. : :

A rendőrség és a sajtó.

Debrecen, február 20.

A rendőrség és a sajtó működése nagyon tekintetben párhuzamos. Meg kell állapítanunk, hogy a debreceni rendőrség nem működik úgy karöltve a sajtóval, amint működnie kellene, ha hivatásának teljesen a magaslatára emelkedik.

A debreceni rendőrség és a debreceni sajtó közötti kapocs Rostás István főkapitány alkotása: a «sajtóiroda». A rendőrség sajtóirodája éppen olyan fővárosi mintára készült nagyon szépen hangzó frázis, akárcsak az utcaeresztezésnél posztoló lovasrendőrség.

Amint nem szolgál semmi néven nevezendő pélt az egyik éppen úgy felesleges a másik. A «sajtóiroda» sajnos, csak parádé a debreceni rendőrségnél. A fővárosi sajtóiroda paródiája. Személyes összeköttetések, dicséretiádlák révén még csak szerezhet egyet-mást az újságíró: — de a sajtókönyvből éppenséggel semmit. Mire való akkor a rendőri sajtó-iroda, amely áll egy összevissza gyűrt üres, végtelenül üres könyvből?

Csak arra, hogy a sajtó tudomásul vegye a rendőrségi személyi híreket, azt, hogy a főkapitány ur elutazott, vagy visszaérkezett, vagy helyettese gyöngékedik stb. No meg azt sem kell kifejeznie, hogy jó a sajtó útján megfenyegetni a háztulajdonosokat, vagy bérkocsikat.

Ez a debreceni rendőrség sajtókönyve.

Ezenkívül még másra is való a sajtóiroda. Arra, hogy ezen a téven a főkapitány ur a következő kommunikét intézhesse a helybeli lapokhoz:

«A «DEBRECZEN» című lap mai számában azt írja, hogy a Csomor-féle mozzi mellett Tokaji István helybeli hentes mestert 3 alak megtámadta, felhozta verte, úgy, hogy eszméletlen állapotban maradt a temető árka mellett, vérbefagyva, s a mentők szállították be a kórházba. Ezzel szemben a való tényállás az, hogy nem Tokaji István hentesmester, hanem Tóth István napszámos volt a megtámadott, aki a rendőrség előtt következő képpen adta elő panaszát:

F. hó 17-ikén este 6 órakor vettem át a hordógyárban 16 korona heti napszámomat, azal elmentem a Késes-utca Szöllősi-féle boltba pálinkázni, onnan a bábaképezde melletti Kovács László vendéglőjébe, hol megvacoráztam s éjjel 10 óráig boroztam, azután a Csapókerthe mentem, majd éjjel fél 12 órakor a Patai-telep mellett lévő Klein Lajos féle vendéglőbe mentem be s ott ittam hajnali fél 2 óráig, mikor innen hazafelé mentem, a Cegléd-utcai temető mellett haladva, 5 fiatal ember megtámadott, — földre nyomott, mellényzsebemből 7 korona értékű nickel zsebórát, nadrágzsebemből a fizetésemből megmaradt néhány koronát ellopták s elmenekültek.

Eddig van a sértejt vallomása, ami ezután

történt, azt már a Beskai-téri őrszem Virág Károly 62. sz. rendőr jelenti, hogy tudniillik sértejt kiállítására hozzáfutott, de őt csak egykül találta a helyszínen és panaszának megtétele végett a központi ügyelet elé vezette az ittas állapotban lévő sértejtet, akit azonban éppen részegsége miatt akkor kihallgatni nem lehetett, csak másnap tudta nagyjában elmondani a vele történeteket.

Mindezekből tehát megállapítható — hogy rablógylkosság, vagy annak kísérlete távolról sen forog fenn, nem felel meg a valóságnak, hogy Tóth Jánost leütötték, és vérbefagyva ott hagyták volna a temető árka mellett. Nem felel meg a valóságnak hogy a mentők beszállították volna a kórházba, mert a maga lábán jött e hivatalba, bántalmazásnak nyoma rajta nem volt, ilyenről nem panaszkodott, sőt a további nyomozás fogja kideríteni azt is, vajjon rablás esete is egyáltalán forog e fenn, mert ezideig erre sincs más bizonyíték, mint a teljesen ittas egyén egymagában álló vallomása.

A rendőrségnek nem célja és nem feladata a bűncselekmények elhallgatása, éppen ezért közli, hogy február 17-ikén éjjel 12 és 1 óra között Kupai István fésüs-segédet a BRercsenyi-utca és Rakovszky-utca sarkán 2 egyén megtámadta, az egyik kezével ütlegelte, mialatt a másik jobb zsebéből 8 koronával telt pénztárcáját kivette s azután elmenekültek. Erről az esetről csak másnap 18-ikán értesült a rendőr-

AZ ELSÜLYEDT VÁRKASTÉLY.

Írta: Gróf Zichy Géza.

Gyermekkoromban egy csodálatos történet izgatta életem fantáziáját s féleljeszakákon át tág szemekkel bámultam a légbe, a semmibe, hol látni véltem mindazokat a borzalmakat, miket Szirmay Sándor gróf nagybátyám elbeszélésétől tudok.

A sárosmegyei Torissza váráról, mely evszázadokig a Szirmay grófok tulajdona volt, szól a regényes történet. Nagyanyám, Szirmay Johanna és bátyja, Szirmay Sándor Torissza várában születtek és nővekedtek, ez utóbbitól halottam a várkastély híres történetét.

Vizzel körülárkolt hatalmas épület emelkedett egy magas domb tetején kéttornyu templomával. Diszes termek sorakoztak az emeleten, melyekben a művészlelkű Szirmay-család valóságos muzeumot rendezett be értékes műkincsekkel: olasz nagymesterek festményei, remekművű butorok, malachit asztalok és konzolok díszítették a termeket. Ma is látni vélem az ebédő becses fafaragványait, szépanyám gyönyörű kék selyem hálósobáját, úgy, mint azt nekem nagybátyám leirta. A család levéltárát a földszinten őrizték; a XII-ik századig visszamenőleg terjedő okmányok kiszámíthatatlan értéket képviseltek a tudomány terén. Templomi kincsei közül felemlétre méltó egy drágakövekkel kirakott szentség-

tartó, mely oly nehéz volt arany és ezüstben, hogy három ember alig bírta emelni.

Torissza várkastély valóságos otthona volt a muzsáknak, a Szirmay-család legtöbb tagja zenekedvelő volt. Szirmay Tamás teljes zenekart tartott Torissza, nagyanyám, — ki Hummel tanítványa volt — szonátákat és kantatákat irt kifogástalan zenei stílusban. Őszinte bámu:attal lapozor át ma is elsárgult hangjegyfűzeteit.

Valóságos áhitattal halgattam nagybátyám elbeszélését, melyből a mulatságos részletek sem hiányoztak; többek között elmondta, hogy szépanyám nagyon félt a zivatartól, menyőngéstei. Ha zivatar közelgett, rögtön ágyba bujt, takaróját fűlig huzta s litániákat olvastatott fel magának, melyeknek végszavát az ágy körül terdelő cselédségnek ismételnie kellett. Nagyanyám, ki akkor még szép ifju leány volt, jó mulatott ezen zivataros órák alatt; alig bírta nevetését türtőztetni, midőn szépanyám minden villámáskor felkiáltott: «Pukkadj meg!» Természetesen igen kómikusan hangzott, ha a litániából azt olvasták: «Szent Bonifác, könyörögj érettünk!» s szépanyám rámondta: «Pukkad jmeg!»

1813-ik év augusztus hó 25-ik napján a torissza várkastély eltűnt kincseivel együtt; — egyetlen éjnek a rémes eseményei elsöpörték a föld színéről, nem maradt más belőle, mint a tradíció. Ez úgy hangzik, mint egy mese s magam is kételkedve forgatom kezemben az elsár-

gul levétőredéket, melyet a torissza tisztartó — Sztrázsik Iván — irt a várkastély urának, jelentést téven arról, hogy a várat egy éj alatt elnyelte a föld.

«Szemem könnybe lábbad, kezem reszket, kegyes jó uram, midőn e sorokat írom.

A Mindenható Ő Szentségének tetszett rejtelmes és borzalmas eseményeket küldeni szegény büntös fejünkre: Torissza vára nincs többé! Augusztus havának 24-ik éjjelén a várkastélyt környező városokban számtalan források fakadnak fel, melyek szökőkutak módjára törtek elő a föld méhéből....»

Igy kezdődik a levél s szegény halálra ijedt ember összefüggéstelen mondatokban folytatja a jelzett éj katasztrófájával végződő szörnyű eseményeinek leírását.

Éjféltkor egyszer csak megkondultak a templom harangjai, tompa kongásokat hallatva egymásután. Mindenki itélveszélyre gondolt s midőn a falu lakossága a vár felé rohant, remélve látni, hogy a templom két tornya órára módjára inog a magasban. Borzalmas földalatti moraj reszketette meg a leget, a sirbolt ajtaja fölpattant s zuhatag tört elő a föld mélyéből. Őseim koporsói egymásután usztak ki békes hajlékukból s a vár összes élő lakója, a 38 tagból álló zenekarral élén, sietve menekült a sülyedő várból. A piébános a templomba ro-

Élővirágból legizlésesebben kötött ball és estélyi csokrok, szinpadí virágajándék és koszorak a legszebb kivitelben készülnek
Ibolya virágcsarnokban Szent-Anna-utca 5. Tulajdonos: Hudák Béláné.

ség, amikor Kupai magát a kórházba önként felvételre, azonban Kupai sérülése is egészen könnyű természetű.

Igy dadog védelmére egyet-mást a rendőrség. Azt hisszük, hogy felesleges ehhez a komünikéhez mindenféle kommentár. Csak a vak nem látja, hogy mit akar a «sajtóiroda»!

A «Közbiztonság Debrecenben» című cikkünk fájt a rendőrségnek. Fájt és cáfol a «sajtóirodájá» utján. És megcáfolja-e cikkünket?! Éppenséggel nem, sőt megerősíti. Megerősíti mindenben.

Ha egy-két lényegtelen dologban nem is felel meg a cikk minden kitétele a valóságnak — az sem a mi hibánk. Tessék a rendőri sajtóirodának helyesen közölni a sajtóval kivétel nélkül minden közérdekű bűnesetet.

Az ellen tiltakoznunk kell, hogy a sajtó kritikai jogát ne gyakorolhassa, csak azért, mert a sajtóiroda mellőzi az ilyen bűnesetek kiadását, amely kompromittáló a rendőrségre.

Tudunk mi még sok-sok épületes dolgot. De nem hozakodunk ezekkel elő. Hiszen tévedni emberi dolog és a rendőr is csak ember.

Mi az igazságos kritikával csak buzdítani akarjuk jóakarattal a rendőrséget Debrecen közönsége érdekében.

Felkérjük tehát a főképítvány urat, hogy tevénytelen rendet a sajtóiroda körül, ne hogy a maihoz hasonló cáfolatokra legyen még egyszer szükség.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésének is az az érdekessége, hogy nem tértek rá a napirendre és kitértek, hogy azok a beszédek, amelyeket napirend előtt elmondtak, sokkal érdekesebbek, mint az ugynevezett komoly napirendi szónoklatok. Ma is a békéről nyilatkoztak a pártok képviselői, de ma sem változott a helyzet.

A folyosón egy újságíró gróf Andrássy Gyula

hant s a szentséget saját élete veszélyeztetésévé, melléig ér övízben hozta ki.

Ezalatt a várkastély fölgyon sülyedt a földbe s mire a nap első sugarai ráestek a dombra, már csak a templom tornyának két keresztje állott ki félszínre a földből; reggeli 7 órára az is eltűnt s a várkastély hegyét fénylő sárga homok borította. A várárok közvetlen közelében egy kis kápolna állott, ez a kápolna ma is egykiskmegvan, valamint a kissé távolabb épült major és istállók szintén sértetlenül maradtak, de a várkastély eltűnt összes műkincseivel, — templomostul, tornyostul elnyelte a föld.

A koporsókat és halottakat összegyűjtötték és eltemették; egyik ösanyám — Strasoldo-Sztrájay grófnő temetést nem találtak sehol, hasztalan keresték az egész vidéken; végre is azt hitték, hogy a sülyedő vár maga alá temette.

Két héttel a leirt események után a kisszebeni apát és a szentmihályi tiszttartó találkoztak a dücsői úton. Mindketten Dücsőre igyekeztek s mivel ismerősök voltak, a tiszttartó meg-szóította az apátot:

— Hova megy főisztelendőség?

— En Dücsőre megyek, — válaszolt az apát — és kigyelmed?

— En is odatartok, — mondotta a tiszttartó s a két ur összeült egy kocsi, hogy utazásuk célját megbeszéljék.

Nagy Sándor

szokrász

Péterfia-utca 46. szám.

Minden alkalomra!

Dics és mákos pozsonyi patkókat kalás és kuglophokat 60 fillértől feljebb árusít.

Megrendeléseket pontosan és legizlésebben teljesít

lánál érdekődött a béke lehetősége iránt, miután a politika előterében azok a tárgyalások vannak, amelyeket Andrássy a Kossuth-párt vezetőivel folytat.

— Remélem, hogy a béke létrejön — mondotta Andrássy. — A fősúlyt az 1888. évi XVIII. t.-c. helyes és kielégítő nagyarázatára fordítjuk és arra, hogy az ellenzék ne legyen kénytelen elfogadni a katonai perrendtartásnál a német szolgálati nyelvének törvénybe iktatását.

Návay Lajos elnök féltizenegy órakor nyitotta meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után bejelentette az elnök, hogy a miniszterelnök átiratban közölte a Házzal a külügyminiszterváltozást. Bejelentette továbbá, hogy a temetés csütörtökön délután három órakor lesz és így csütörtökön nem lesz ülés.

Egy Béla a pártönkivüli függetlenségi csoport nevében válaszol a miniszterelnök multkori nyilatkozatára. Előterjeszti pártja határozati javaslatát, mely szerint a pártönkivüliek, miután a miniszterelnök a nemzet követeléseit nem teljesítette, sőt azok jogosságát kétségbevonta, teljes erejükkel folytatják a harcot a véderőjavaslatok megbuktatására. A pártönkivüli függetlenségeknek a történeti előzmények alapján az a meggyőződésük, hogy ez a parlament nem jogosult a véderő kérdésében való döntésre; erre egyedül az általános választói jog alapján összeülő népparlament jogosult. Igéretekben, házhatározatokban a pártönkivüliek nem hisznek, ez a multak tapasztalatai alapján együgyűség is volna.

Nem elhatározta a Ház az önálló bankot, a katolikus autonómiát? Ne mondta ki tavaly márciuson, hogy a választójogi statisztikát fokozott erővel még 1911-ben föl kell dolgozni? Többség, Tisza István, a miniszterelnök nem leköötötte magát valamikor a készfizesítés mellett? A fölliratban egyenesen a monarchia presztizsét költötte le garanciául. (Élénk derűtség a szélsőbaloldalon.) A függetlenségi párt presztizsét követeli: mcs! a leszerelés elutasítását... (Zajos helyesbaloldalon.)

Polónyi Géza: Elvűsége!

Élénk felkiáltások a Justh-párton: Becsületbeli kötelessége! (Élénk éljenzés és taps.)

Egy Béla: ... hogy becsülettel végreharcolja a küzdelmet, amelybe belefogott. (Éljenzés és taps a szélsőbaloldalon.) Tiltakozik az ellen, hogy, mint tervezik, a katonai bünvádi perrendtartást visszavonják...

Felkiáltások a Justh-párton: Andrássy dolgozik rajta!

Egy Béla: ... mert az elavult, tarthatatlan katonai perrend modern, nemzeti sérelmek nél-

kül való reformját mindig elsősorban a függetlenségi párt követelte. Ezeket tartotta szükségesnek elmondani. (Zajos éljenzés és taps a szélsőbaloldalon.)

Szabó István (nagyatádi) a kisgazdapárt nevében kijelenti, hogy mint negyvennyolcasok, változatlan buzgósággal rajta lesznek, hogy a véderőjavaslatokat megbuktatni segítsék. (Élénk éljenzés és taps a baloldalon.)

A kormány erőszak és pénz árán nyert többséget, nincs tehát joga magát a nemzeti akarat megnyilatkozásának tekinteni. A kisgazda-párt a nemzeti engedményekért és a nép jogaiért folytatja a küzdelmet. (Élénk helyeslés és taps a szélsőbaloldalon.)

Gróf Batthyány Tivadar szintén napirend előtt kijelenti, hogy bármit is tesz a kormány az ellenzék ellen, üsse, verje, törje össze őket, de tárgyi ok nélkül semmiesetre sem szereinek le. Óhajtják a békét ők is, de csak tárgyi alapon, komoly garanciákkal. Ezután a miniszterelnök nyilatkozatát fejtegette részletesen.

Khuen beszélt.

Debrecen, február 20.

Khuen gróf is beszélt tegnap a Házban a királyról és népről. Justh Gyula is. De egy egész világ választja el keftőlük elfogását. — Khuen úgy akar összhangot király és nép között, hogy az osztrák császár duskálódjék mindabban, mit szemé-szája kíván, a magyar nép pedig alkalmazkodjék ehhez és pukkadjon meg a nagy boldogságtól, hogy megszavazhatja a munkapárt az óriási véráldozattal és anyagi terhekkel járó létszámemelést.

Justh Gyula ezzel szemben mit akar? Tényleg egyenlő jogu eszményileg szabad népet, mely nemcsak terheket visel, de szavaz is saját sorsáról, mely tiszta választáson, tiszta parlamentet alkot s ott képviselői által demokratikus reformokat iktat törvénybe, az embermilliók számára és dönthetetlen bástyáit képezi a nemzeti függetlenségnek.

Khuen is igéri a népjogokat. De csak igéri. A valóítás «legalkalmasabb idejét» ő maga fog jamegválasztani. Ezt úgy is lehet értelmezni, hogy soha napján. Váltót ígér Khuen a nemzetnek, de a lejáratí időt ő, az adós fogja kitélteni, bizonyára akkor, mikor már rajta semmit sem lehet megvenni, mert kicseppen közben a hatalomból.

Komédia, játék ilyenformán az, amit Khuen csinál a képviselőházzal, ahol parlamentarizmus igazán nincs, — hanem csupán — jól célzott rá Justh — ál-parlamentarizmus gonosz emlőin elősködnék a hatalmat, mint öncélt hajhaszó kormánytöbbségek. Piszkos választásokon, meghamisított nemzeti akarat folytán bekerült többségek nem hivatkozhatnak arra, hogy ők a valódi nemzetet, a nép millióit képviselik. Eppen úgy, mint pénzen vett női szerelem nem hivatkozhatik arra, hogy ő képviseli a női szív valódi megnyilatkozását.

A mai képviselőházi többségi akarat nem más, mint az uralkodói akarat fattyuhajtása. — Amellett az osztályuralom jogos önzésének melegágya. Ezen változtatni: a korszellem parancsa. Nemzeti közszükséglet. Népjóléti eszmény. Történelmi feladat. Kortálokba többé vissza nem szorítható tömeg-követelés.

Ezt értette és érezte át Justh Gyula. Szava azért volt hatalmas — szívhez szóló és erőt acélozó.

Khuen ugyanazt meg nem érti, át nem érzi.

csak keringel körülötte, mint macska a forró kása körül, azért volt beszéde: vergődés, használati szóhalmozás és szánalomra méltó kapaszkodás a szalmaszál után, hogy valamiképpen a búrsonyszekben még megmaradhasson. De el fog onnan tűnni. Nem személyek buktatják meg, hanem a népjogok szabad mézői **lé** zugó szellemi áramlatok seprik őt el rendszerével együtt, mint gyarló porszemet, mely a maga dacos semmiségével meg akarta akadályozni az új korszak eljövételt.

És jól célzott arra is Justh, hogy király és nép közt Khuen és rendszere a tilalomfa, mely a közeledést megakadályozza. Kinijelhatna valóban a Habsburgok szeme és beláthatnák, hogy hű császári kegyencek felajánkozása még nem jelenti annak a népnek a szeretetét, melynek ama kegyencek a nyakára ültek. Gyenge trón az és előbb-utóbb recszen, mely a népek millióinak berendelt katonai karjára és kardjára, nem pedig önkéntes ragaszkodására építi a maga hatalmát.

A tegnapi dátum háromszorosán emlékeztető. Tegnap mentették föl a szegedi esküdtészeket, az első köztársasági per vádlottját, — Nagy Györgyöt, kít az államforma megsértésért akart megbüntetni az ügyész. A független esküdti lelkiismeret a nem bűnöst mondta ki. Tehát ime Magyarországon, ebben a királyhű országban is mozog már valami a levegőben.

Felsajgott az esküdték lelkében a mai nap másik nap emlékeztetője: 1906. február 19-ikének kínos tanúsága, mikor, vagyis ezelőtt éppen hat évvel Fabricius szuronyokkal verette szét az országgyűlést, felsajgott Khuen első miniszterelnökségének klopji sóhaja, felsajgott a nemzeti történelem évszázados számtalan sebeitől ma is szivárgó vér és — felmentették Nagy Györgyöt. Nem véletlenségből, hanem szántszándékkal.

Ily körülmények közt botorság volna, ha a Habsburgok visszautasítanák azt a fehér galamszárnyon közeledő békeajánlatot, mely a Justh beszédéből a kölcsönös megértés ihletével suhan feléjük.

Jogot a népnek!

Ez a béke ára. Jogokban egyenlő nép dönt sön a saját maga katonai megterheltségéről, — ez a legtermészetesebb következmény.

És ha ezért harcolni is kell, hát harcolunk a — végletekig! Nem önmagunkért, hanem a népmilliók boldogságáért és e boldogságon felépülő erős, hatalmas nemzeti államért!

A szőlőtelepítésről.

Valami a gazdák figyelmébe.

Homokos vidéken egyre tért hódít azon eszme, hogy mezőgazdaság részére kevésbé hasznosítható vagy éppen hasznavehetetlen nomokterületet szőlővel ültetik be.

Némelyek azonban a szőlőt jobb földbe, jobb barna homokba ültetik, mivel tapasztalatból tudják, hogy a jobb földbe ültetett szőlő terméshozama nagyobb, mint a sovány, silány homokba ültetett szőlőé.

Nagyon fontos tehát, mielőtt szőlőt telepítünk, annak megválasztása, milyen fekvésű és minőségű földbe ültessük a szőlőt.

Miért törekcsenek mégis sokan nagy területeket sokkal nagyobb befektetéssel járó homokbuckákba szőlőt ültetni, mikor a kisebb, de jobb minőségű földbe ültetett szőlő sokkal nagyobb hasznot hajt?

Ez onnan van, mivel a sovány buckás, de azért szőlőültetésre alkalmas homok sokkal olcsóbb, kevesebb a vételára, mint jobb föld ára, a földnek éppen olcsó vételára csábítja a vevőt nagyobb terület megszerzésére. Megszerzi

ugyan a földet kevésért, ha felülete dombos, nagy költséggel rigoliroztatják. Ha sovány, a harmadik évben már trágyáztatják, és trágyáztatják gyakran, csak hogy termőre hozzák szőlőjüket. Mind hiába! A buckás földön telepített jó termő álló szőlő terméshozama kat. holdanként nem nagyobb 20 hl.-nél, de a jobb talaju föld szakszerű művelés mellett meghozza ám a 30 hl.-t is. A különbözet 10 hl., melynek értéke hl.-ként 30 K-t számítva; kitesz 300 koronát. Ha egy kat. hold homokbuckát 300 koronáért veszünk, és egy kat. hold jobb minőségű és fekvésű föld vételárát 800 koronára tesszük, vételárkülönbséget 500 korona lesz. Ezen 500 korona vételárdifferenciát már az ötödik hatodik évben behozhatjuk, a kétféle föld terméskülönbségével. A többi években pedig már mindig előnyben leszünk a buckás szőlő terméshozamával szemben.

Mélegre téve a buckás szőlő és a barna homokos, sík fekvésű szőlő terméshozamát, vételárát, évi költségét, a méleg serpenyője a jobb talaju föld felé billen.

Tehát ültessünk szőlőt inkább kevesebbet, de jót, termőképes földbe, amiből hasznot várhatunk. Minek az olyan nagy szőlőterület, mellyel csak sok fáradság, nagy költség van, de kevés a haszon! Minek a ló, amely nem huz?

A termőképes földön szakszerű kezelés mellett terem majd szőlő bőven, nem kell tulprodukciótól félni. Sokan szőlőválságot is említenek. Ameddig borainkat elviszik Prágába, Wien-be és Ausztria egyéb városaiba, sőt Svájcba is, addig sem tulprodukciótól, sem szőlőválságtól sem pedig egyéb mumustól nem kell félni.

Van levezető csatornánk, csak hogy ezen csatornákat — értem a közvetítő kereskedelmet — nem szabad folyásukban korlátozni, vagy megakadályozni, mert különben homoki szőlőink terméséi nem bírjuk elhelyezni, elfogyasztani pedig éppen nem tudjuk.

Nagyon üdvös és hasznos a jól megalapozott és helyes irányba vezetett borközraktárak és borszövetkezetek létesítése, ha ezen intézmények élén oly vezetők állanak, akik a külfölddel állandóan kapcsolatban állva, a magyar homoki boroknak piacot teremteni tudnának.

Ha a magyar kormány a borközraktárak és borszövetkezetek felállításában segédkezet nyújt és a magyar borkereskedelmet hathatósan támogatja, akkor elkövetkezik az, amit Vörösmarty Szózatjában óhajtott: vig esztendő.

SZINHAZ.

Ma este A) bérletben:

KIS GRÓF.

Heti műsor:

Szombaton délután: Dobó Katica, énekes történelmi színmű.

Szombaton este: Kis gróf, operett.

Csütörtökön: Gésák, operett.

Pénteken: Éjszaka, életkép. Ujdonság.

Szombaton A) bérletben: Éjszaka, életkép.

Vasárnap délután: Elvált asszony, operett.

Vasárnap este kis bérletben: Csokon szerzett völegény, énekes vígjáték.

Ifjúsági előadás. Ma délután 3 órai kezdettel, rendkívül mérsékelt helyárrakkal ifjúsági előadás lesz a színházban. Ez alkalommal Tóth Kálmán «Dobó Katicza» című történelmi vígjátéka kerül színre, melyben Szifágyi Ernő, Papp Etelka, Kassay Károly, Zifágy Gyula, Kemény Lajos, Désy, Guthy, Ligeti, Székely és Lengyel Gyula játszanak nagyobb szerepeket. A páholyülés és támlásszék 70 fillér, állóhely 50 fillér, karzat első sor 30 fillér, karzat többi sor 20 fill.

Kis gróf tizenötödösor. A népszerű és kedvelt Kis gróf operett ma este kerül színre tizenötödösor. Érdekes, hogy az operett eddig minden előadásával téit hozott.

Éjszaka. Pénteken kerül bemutatásra Vidor Marci jónévű és ismert írónak az Éjszaka című életképe. A darab realiztikus, erős színezésével tulajdonképpen piros-szinlapos darab volna, de éppen komoly és sötét jelenetei révén nem szá-

rad a könnyű muzsát jelző piros-szinlapos darabjaival összetéveszteni. Az igazgatóság mindamellett szükségét látja a színházi kommunikációban jelezni hogy az élet valódi és hamisított rejtelmeit feltáró darab előadására a serdüdő gyermekeket nem lehet elhozni. Jegyeket az érdekes premier-előadásra a színházi pénztár előre árast.

Az uralkodó család rokona és a szegény postáskisasszony.

Egy romantikus házasság Nagyváradon.

Halavány hófehér leányszobában a villanylámpa sejtelmes fényénél ragyogó szemű uri leányok és a varrógép zakatoló zenéje mellett sápadt, révetegtekintetű varróleányok — akik olyan szépen szövik-szövegetik a mesebeli tündérrálmot, amely elhozza minden Csipke Rózsika daliás királyfiat; — mostantól új erőre kelő reménységgel remélhetik a csodát, mert adjuk hírű ity ami történt, hogy nem ölte ki a reálsan rohanó élet a lelkek legmélyéről a romantikát: Nagyváradon eljött egy kis árva leányért az ő álmai daliás leventéje: az uralkodó Habsburg-család egyik rokona nőül vett egy nagyváradi árva postáskisasszonyt.

A romantikus házasság már napokkal ezelőtt törvényes formák között létrejött, a nyilvánosság számára azonban nem jelentett eddig többet, mint az anyakönyvi rovatban egy-két szürke sort, a statisztikában pedig egy újabb vegyes házasságot. Mert a házastársak nem egyforma hiten hiszik az ő Urukat, a völegény katolikus, a nagyasszony pedig református valésu

Az esetről nagyváradi tudósítónk a következőket írja:

Pár hét előtt a nagyváradi városháza első emeletének egyik felhomályos folyosóján, — az anyakönyvi hivatal ajtaja mellett a rácsos hirdető-táblán sok-sok házasság-hirdetés között szerényen huzódott meg egy hirdetés, amely azt adta tudomására mindenkinek, akit illet, hogy bobdai Gyertyánffy János László József szolgálati viszonyon kívül ihonvéd huszárhadnagy, kultuszminiszteri tisztviselő, és aBkó Kornélia a postakezelő házasságra jelentkezett. A házasság egyszerűen, polgárisan meg is történt.

A völegény édes anyja a monarchia egyik legelőkelőbb mágnás családjának nevét viseli: Taxis bárónő és így a völegény negyedizigleni rokona az uralkodó Habsburg-családnak.

A szenzációs felfedezés után levéltári kutatásokból tudtuk meg, hogy bobdai Gyertyánffy János László József most már Bakó Kornélia boldog és megelégedett férje, anyai részről három oldalról is rokonságban áll a legelső magyar ember, a király fenséges családjával.

Nézzük ezt a regényt, ahogy az élet írta:

Bobdai Gyertyánffy Kálmán ezredes egyetlen fiát katonának szánta. Véletlenül a nagyváradi honvéd hadapródiskolához került a csinos Gyertyánffy-gyerekek, és valahol talán a Rhéney-kertben vagy a csöndes csobogó Körös fűzfás partján egyszer összetalálkozott a kis kadét és egy kis kartonruhás, szőke, kékszemű polgárista leány.

A két gyerek-ember aztán gyakran lopta meg a tanulás idejét, a szép nyári délutánokon egymás örömen örültek és a kadét egyszer nagy esküt esküdtött a lánynak:

— Vagy maga lesz a feleségem, vagy soha senki.

A hadnagy és a postáskisasszony.

Telt-múlt az idő, és a kis kadétból huszárhadnagy lett s elkerült a cifra, palotás uB-dapestre, a kis polgárista leány pedig a postához került.

Az ideges telefonelőfizetőket szolgálta ki, ezután apró szelvényeket állított ki nap-nap után, olykor talán a posta-restante-leveleket kezelte és mindig és szüntelenül arról álmódzott, hogy volt egyszer egy fiu, akinek még gyöngén ütözött csak a hajusza és az őt szerette csupán.

De harcolni kellett az étellel, és a reményesség, ez a jóbarát vigasztalta csupán, Egyedül volt egészen az álmaival és a reményeivel.

A hadnagy uri társaságok dédelgetett kedvenec volt és már sujtogták is, hogy előkelő családból nősül.

Egy dús gazdag magyar mágnás leány férjéül szemelték ki a szülei.

Egyszer a kis Bakó Kornéliának valamilyen hivatalos dolga akadtt Budapesten. Egyszerűen szépen fölöltözött, szabadságot kért a hivatalban és felutazott a fővárosba, ahol még sosem járt.

Csodálkozó nagy kék szemű csillogva falak-nyeltek a nagyváros sok-sok látványosságát és a kis postáskisasszony haladt csöndesen az ismeretlen utcákon láttal az utja elé.

Valamelyik körút sarkán a tolongásban egy pengős sarkantyus katona perdült eléje, összeütötte a sarkantyuját, és köszönt: Jónapot Nelli!

Gyertyánffy János volt, akivel már évek óta nem találkozott.

Azután együtt jártak az utcákat, és amikor elváltak, a fess hadnagy ur a kis kadét szavaival bucsuzott:

— Vagy maga lesz a feleségem, vagy soha senki más. Mondtam: tartom.

A Gyertyánffy-család megdöbben, amikor a hadnagy bejelentette, hogy nőül veszi első szerelme tárgyát, a kis postáskisasszonyt. Halani sem akartak róla, s kijelentették, hogy a házasságba semmi körülmények között nem egyeznek bele.

Gyertyánffy János azonban nemcsak nemes ember, de korrekt gentlemann is, a szavát feltétlenül beakarta váltani és a szíve is megszólalt újra s pár hét múlva már megjelent a honvédség rendeleti közlönyében, hogy a hadnagyot három esztendőre szolgálaton kívüli állományba helyezték.

Levette a sujtós uniformist, valahogyan beleszókozott a civilruhába, és rövidesen állást is kerített: a kultuszminisztériumban kapott egy szerényen dotált tisztviselői állást.

Gyertyánffy ezután megkérte Bakó Kornélia rokonaitól ideálta kezét s házasságkötésre jelentkezett szüleinek beleegyezése nélkül a nagyváradai anyakönyvi hivatalban és az elmúlt héten a szerelmes párból férj és feleség lett.

A királyi család rokonát és az árva postáskisasszonyt Konrád anyakönyvvezető adta össze. Tanuk voltak a vőlegény részéről Hanz Mihály nagyváradai (Vitéz-utca 29. szám alatti) lakos, a menyasszony részéről pedig Polonkay Gyula ugyancsak nagyváradai (Körös-utca 30. szám alatti) lakos volt.

A polgári házasságkötés után a fiatal pár Polonkay Gyula szürszabó lakására ment, ahol kisebb társaságban polgári nászlakoma volt. — Egyszer polgáremlékek ülték a nászasztalhoz és írták a királyi rokon és postáskisasszony boldogságára.

A fiatal pár boldogan időzött el a vendégszerető háznál és az ujdonsült férj — mint a nászlakoma egyik vendége mesélte el munkatársunknak — elmondotta, miként került és van az ő családja szoros rokonságban a felsőes uralkodó családdal.

Oláh Gábor Nagyváradon.

A Szigligeti-társaság ünnepe.

Ritka érdekességű és nagyjelentőségű eseménye a Szigligeti Társaság életének éppen úgy, mint Nagyvárad irodalmi és művész ikulturájának a társaság tegnap délutáni ünnepe. Ez a magas nivóju felolvasó ülés a diadalmas, modern magyar művészet és irodalom apotheozisa volt. Ezzel az üléssel a Szigligeti-Társaság tisztes múltjához méltóan az igazi értékek megbecsülését és megértését dokumentálta.

! Rendkívül nagy érdeklődés nyilatkozott meg a felolvasás iránt. A városháza nagy terméj zsufolásig megtöltötte a közönség.

Rádl Ödön rövid elnöki megnyitója után következett a Szigligeti-Társaság ünnepének legszébb része.

Tóth Elek, a Szigligeti színház kiváló művésze Ivasta fel Oláh Gábornak a modern magyar líra nagyerejű forrongó és féktelen eredeti magyarsággal ékeskedő költőjének nehány megkapóan mély és eredeti hatású versét. Oláh Gábor a magával és a szürke magyar étellel telpelődő izzig-vérig modern költő, aki nem a délibábnak és kisharang szavában keresi a poézist, hanem a kulturember nagy belső harcának, a szenvedő, és szeretetet áhító léleknek megható panaszait, vágyait és keserűségét szólaltatja meg őszerejű magyarsággal s robusztus erejű új magyar ritmusban. A versek egyik legszebbjét, a «Ragad az öröm» címűt írt adjuk mutatónak:

Az öröm rózsaszín virággal
Girlandozta fel kocsiját.
Maga fölmosolyog a bakra
Engem a nevemen kiált.

Két fehér táltos tombolója
Nyihog, kapál, zablót harap,
S aztán repülünk! Rózsaszinben.
Mint hajnali felhődarab.

Aranyszikrát ver aranypatkó,
Ezüstöt reszket a kerék,
Szítál utánunk kékes felhő,
Lámpásul két gyöngy csillag ég.

A szívem kifeszül magából,
S olyan nagy, mint ez a világ.
A hova nézek: csodamódra
Patának üde ibolyák.

Andalgó zeneszó fűrészi
Édes árjában lelkemet;
Tavaszi hajnalok búbáján
Száll, mint egy angyaluzenet.

Szállunk, szállunk, már nem tudom, hol.
Csak azt tudom: könnyem pereg,
És nem fáj, ami fáj. És oly szép
Ez a világ! És olyan jók az emberek!

A szárnyaló lendületű új magyar versek Tóth Elek pompás előadásában megragadták a hallgatóság lelkét s őszinte, szívből jövő tapsal ünnepelték a beteg költőt, aki messze déli tengerek partján gyógyítgatja elfáradt fiatal testét és sokat szenvedett lelkét.

— **Változások a külügyminisztériumban.** —
A hivatalos lap mai száma a következő királyi kéziratot közli:

Kedves gróf Khuen-Héderváry! Midőn egyidejűleg gróf Aehrenthal Aiajost, Házam és a külügyek miniszterét ezen állásától, saját kérelmére kegyelemben felmentem, gróf Berchtold Lipót belső titkos tanácsost, r. á. (nagykövetet) Házam és a külügy miniszterévé kinevezem, és őt a közös minisztertanácsban való elnöki tittel megbízom, miről Önt ezennel értesitem.

Kelt Bécsben, 1912. évi február 17-én.

Ferencz József s. k.

Gróf Khuen-Héderváry s. k.

Kedves gróf Berchtold! Kinevezem Önt Házam és a külügyek miniszterévé és megbízom a közös minisztertanácsban való elnöki tittel.

Kelt Bécsben, 1912. évi február 17-én.

Ferencz József s. k.

Burián s. k.

Ó császári és apostoli királyi Felsője 1912. évi február 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával, a cs. és kir. Ház és a külügyek miniszterének legalázatosabb előterjesztésére legkegyelmesebben jóváhagyni méltóztatott, hogy Galánthai és Fraknoi gróf Esterházy Pál osztályfőnök a cs. és kir. Ház és a külügyek cs. és kir. minisztériumában kérelméhez képest, állásától felmentessék.

Egyidejűleg Ó császári és apostoli királyi Felsője nevezettnek a rendelkezési állományba való átvétele mellett, a diplomáciai tisztviselők második rangosztályába leendő sorozását legkegyelmesebben megengedni és neki a rendkívüli és meghatalmazott nagyköveti címet és jeljeget legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Ó császári és apostoli királyi Felsője továbbá dr. báró Macchio Károly osztályfőnöknek ugyanekzen minisztériumban, ad personam a harmadik rangosztályba leendő sorozását legkegyelmesebben jóváhagyni méltóztatott.

UJDONSÁGOK

FARSANG UTÓLJA.

Valanikor úgy volt, hogy a mai nap a farsang végét jelentette. Hushagyó kedd végét jelentette a vízkerezzel kezdődő táncnak, vigaságnak, mulatozásnak, s általában mindama jóknak, amelyekre, úgy látszik, szüksége volt már a régi kor emberének s nem kevésbé szüksége van a huszadik század gyermekének. Sőt! Eleinte legalább szigorúan megmaradtak a kalendarium által vont határokon belül, ma azonban úgy találjuk, hogy az idő fölötté keves a kitombolásra, a magamagáról való megelégedésre és a szigorúan rövid naptári takarónál mindenki tovább nyújtózik, mint ameddig a farsangi takaró ér. Táncra perdülnek a hivatalos farsang előtt s ha már belejöttünk, nem hagyjuk abba egykönnyen s egy könnyed tánclépéssel belejünk a bőjtbe és rövidke pilantásra sem méltatva azt a komortekintetű, aszkéta külsejű kámzsás barátot, aki hamvazó szerda képeben jelenik meg s azt mondja:

Elég volt a boldogságokból, most következ a megtérés, a bünbánás!

Besavanyodott társadalomtudósok határozottan állítják, hogy a mai emberiség nagyvárosi része nem tud, nem szeret fenntartás nélkül mulatni és hogy ez nagyon baj. Valóban baj volna, ha úgy volna. De szerencsére nincs igazuk, legkevésbé pedig Debreczenben nincs igazuk. Mert annyi táncestély, koncert, táncolási és egyéb mulatségi alkalmakkal összekötött házi este sehol a világon nem esett, mint éppen nálunk. Az meg csak természetes, hogy ennyi vígadózás közben történnek események, amelyek kikivánkoznak a béli rovatokból s az újság más helyén nyerne befejezést.

Azok a bizonyos öreg emberek, akik soha sincsenek megelégedve a mai állapotokkal, úgy emelkednek vissza a multra, hogy akkor a farsang volt a legjobb házasságszerző. És ebben az egyben, a házassági statisztika szerint — szoros — igazuk van. Debreczen például az egész farsang alatt alig egy-két házasságot produkált. Hát ez bizony szomorú! Menynyi tiukos vágy és remény ment füstbe....

Csak hogy hát a házasságok ma már nem a bálteremben és nem az égben kötődnek. A leányos namák is tudják biz ezt, a házassaladó férfiak szintén. De azért, vajh, ki tudja! Az élt nagy szerencsejáték, a farsangi bálozás reprezentatív kötelesség. Óriási befektetésel, a szó legszorosabb értelmében vett beruházások tételnek iolyamalba, finomabbnál-finomabb horgok készülnek, hátha bekapja mégis valaki. Az a kiszemelt valaki pedig következetesen kerügeti, vagy ha nem kerügeti, hát megnézi jobbról, megnézi balról, hozzá is ér, meg is simogatja talán a csábos falatot, de bekapni — erre már egy kis meggondolási időt kér, amíg megnézi a telekkönyvet....

Nem lehet egy szerény krónikás feladata, ezeknek a mélyenfekvő jelenségeknek az okát kutatni, még kevésbé lehet hivatott arra, hogy orvosságot ajánljon. Egyszerűen megállapítja a tényt, hogy a farsangok nagyszerűen sikerülnek, úgy erkölcsileg, mint anyagiilag. Hogy a sok jótékony este után csak rongyosan járnak a szegények, éheznek az éhezők, nincs hova lehajtani

fejét a hajléktalannak, akinek javára diszes, selegyembe, bársonyba öltözött finom hölgyek és ragyogó plasztikon, frakkos urak reggelig topákok a táncot: — más lapra tartozik.

— **Bőjtű istentisztelet.** Az ágost. hitv. evang. templomban szerdén d. u. 3 órakor bőjtű istentisztelet lesz.

— **Áthelyezések.** Az igazságügyminiszter Ujlaga Gábor debreczeni kir. főügyészégi díjnokot a técsői kir. járásbíróvá, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Buday Mária derecskei közszéki kisdudóvónót a derecskei II. számú állami kisdudóvóhoz nevezte ki.

— **Szabad Iskola.** Tegnap a Szabad Iskolában Borsos János városi mérnöknek kellett volna előadást tartani. Ez az előadás azonban a kikötés miatt elmaradt. Mint az iskola vezetőségétől értesülünk, az előadást ma este fogja megtartani Borsos József városi mérnök. Az előadás tárgya az architektúra művészet, melynek már a címe is: az eleven építészet, elárulja az előadó intencióit. Az előadás, melyet összesen mintegy 100 színes vetített kép illusztrál, a következőket tartalmazza: Az építészeti stílusok fejlődése az anyag, szerkezet és célszerűség szempontjából. Egyiptomi, görög s római műemlékek. Román stílus a magyar, német és olasz emlékeken. A gótika francia, német, olasz, angol és magyar példák. Renaiszansz Olaszországban, hogyan módosul a francia és német földön, mely szolgai utánzásban nálunk magyarknál. Előadás kezdete este 6 órakor.

— **Egyházközségi tanácsülés.** A tiszántúli egyházközségi bizottságának tanácsa február 22-én, délelőtt 9 órai kezdettel a bérpalota építésének ügyében ülést tart az egyház tanácstermében.

— **Oláh Gábor új könyve.** Debreczen országos nevű írója, akinek belesége mindenféle nagy részvétel kellett, most már hazajön csaknem teljesen egészségesen. A kiváló írónak most jelent meg egy új kötete, amelynek «Az embernek fia» a címe. A költő utolsó alkotása ez a dráma, melynek méltatására még visszatérünk. Most csak regisztráljuk, hogy a könyv megjelent s két koronáért Hegedűs és Sándornál kapható.

— **Harc a temető kapujában.** Máramaroszi-gelen Kramarik Erzsébet fiatal családneve cserével megmérgezte magát és meghalt. Müller Károly római katolikus plébános arra való hivatkozással, hogy mint öngyilkost nem temetheti el az egyházi szertartással, megtagadta a temetésen való részvételt. A gyászoló család felkérte Bene László református lelkészt, hogy az egyházatól megvetett halottat kísérje ki utolsó útjára. Bene László Papp Géza segédlelkészt küldte ki a temetés elvégzésére, aki meg is akart felelni a megbízatásnak. A temető kapujánál azonban a temetőőr utját állta és nem engedte be, hogy a sírnál elmondja az utolsó imát.

— Azt mondta a nagyságos apátplébános ur, mondá az ör, hogy az urát ne engedjem be a temetőbe.

A segédlelkész erre elhagyta a menetet, a mely pap nélkül folytatta útját a sírhoz. Itt újabb kellemetlenség érte a menetet, mert émbár a kény hozzátartozói megvásárolták a sírhelyet, Müller apát rendelkezése nem a megvásárolt sírhelyet adták a halottnak, hanem a temető árakában temették el a szerencsétlen Kramarik Erzsébetet.

— **A taligás szerencsétlenség.** Kónya István 16 éves, felsőjórú születésű taligás fia ma délután a téglagyárba földet szállított kordélyán. Utközben valahogy a ló maga alá rántotta és a megrakott taliga keresztül ment rajta. Súlyos sérüléseivel a mentők szállították a kórházba, hol az est folyamán Kiss József ügyefétes rendőrfogalmazó haligatta ki. Sérülése életveszélyes.

— **Szenzációs műsor a Hajnal-Műsorban.** Esténként fellépnek: Marosi, Mária, Major, Rozsnyai, Szép R., Szende, Gerő, Novák I. Váradi Adél és Szép Erzsébet énekesnők, Sziklai, Vass, Farkas komikusok. Szinre kerül még naponta a «Három jómádár» (Szép Erzsébet, Vass és Sziklai.) Nemkülönb «A lódoktor» című egyfelvonásos bohóság. — Előkészületben: «Vátoznak a viszonyok».

— **Munkásmozgalmak Aradon.** — Az aradi munkások között az utóbbi időben élénk mozgalmak észlelhetők. Az asztalos munkások, akiket öt évvel ezelőtt a munkaadók legyőztek, most újra szervezkedni kezdtek, mire a mesterek elhatározták, hogy 500 asztalosmunkást kiűzzenek. Eddig már mintegy 100 munkást bocsátottak el. A mesterek a kizárást mindaddig fentartják, míg a munkások béremelési szándékuktól el nem állanak. Az aradi vas- és fémárugyárban az öntőmunkások sztrájkba léptek, mert két munkást állítólag indokolatlanul elbocsátották. A sztrájkolókat a gyár feljelentette a rendőrségen, mert a dolgozni akaró munkásokat megfenyegették.

— **Rablógyilkos az esküdtészek előtt.** Lugosi tudósítónk jelenti: Erdekes bűnpört tárgyalt ma a lugosi esküdtészek. Proóka Vazul ezeresi csendőrmester elfogta Panca Pétert, ki egyike volt a rablógyilkosoknak, kik 1911. évi április 3-án előtte megtörtént szándékkal megölték és kirabolták Sabelay Dávid turnszeverini pénzváltót a turnszeverini hajóállomás melletti parkban és tőle mintegy 4000 koronát raboltak el. Minthogy Panca magyar honos, itt itélkeznek fölötte, — azonban az ítélet a román büntetőkönyvnek megfelelő módon lesz hozva. S miután Romániában megszüntették a halálbüntetést, Pancaára legfeljebb életfogytiglani fegyház várhat. A tárgyalás, melyre megidézték a turnszeverini rendőrfőnököt is és az oitani fegyházból áthozták a feltéstartó, Lungu Nikolaét is, két napig tartott. A védlőt életfogytiglani fegyházra ítélték.

— **Egy nyomorgó ügyvéd.** A diplomés protétörök legszánalmasabbja a nyomorgó ügyvéd, aki nem tud megélni és emiatt kénytelen olyan cselekedeteket vetemedni, amelyek még a családban is egészen alacsonyrendű műfaji képviselnek. Ilyen szerencsétlen ügyvéd volt dr. Kálmán Izidor Dunavics, akinek tudott megélni a kis községben, felment Budapésre s apró szélhámosságokat kezdett elkövetni. — Harmincötven koronát csalt ki hiszékeny emberektől, végül feljelentést tettek ellene sikkasztásért és a járásbíró egy hónapi fogházra, valamint hatvan korona pénzbüntetésre ítélte. Ma került az ügy a budapesti törvényszék, miután felhívíteli törvényszék elé, amely helybenhagyta a járásbíró ítéletét.

— **Felhívás.** Molnár Ede ur Budapestől az Országos Magyar Gazdasági Egyesület növénytermelési szakosztályának egyik választmányi tagja a f. évi február hó 18-ára hirdett szabad előadást f. hó 25-én, vasárnap délután 4 órakor tartja meg a Gazdakör helyiségében. Az előadás a modern amerikai tengetermelésről s az e művelés terén elért eredményekről fog szólni. Felkérjük a Gazdakör tagjait s az érdeklődő gazdaközönseget ezen előadásra való megjelenésre. Rácz Lajos titkár.

— **A csodátevő madzag.** A rózsahajgi törvényszék egy havi fogházra ítélte Jónás Jánosné 50 éves asszonyt család vétsége miatt. Az elítélt asszony múlt év július havában bevetődött egy szegény csernovai földművesasszony házába és meglátván, hogy a háziasszony lánya tudóveszes, rögtön vállalkozott lánya gyógyítására. Előszedett egy jókora madzagot és azzal a beteg mellét, hátát és fejét méregette; majd szíjjelvéta a spárgát és titokzatos mormolások között egy vizzel telt edénybe tette, azzal az utasítással, hogy megfőzve adják be a leánynak. A parasztnő meg is itatta leányával a madzagos — vizet. E rendelkezést a kuruzslónő 8 korona honoráriumot kapott, de később is elítélt a pácienséhez és sikerült is neki a leányért aggodó anyának minden pénzét kicsalni. Talán dobra is kerül a földművesasszony rozoga vityillója, ha egy józan, okos paraszt tudomására nem jut az ostoba babona. Annak köszönhető, hogy most a kuruzslónő lékiismeretlensége legálább egyidőre zár alá jut.

— **Csak Maubner-féle magvakat vásárolnak** helyesen gondolkodó, számító gazdák, és kérészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volna, mert tapasztalathoz tudjuk, hogy ez csak a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

— **Halálhírek.** Az állami anyakönyvi hivatalban tegnap a következő haláleseteket jelentették be: özv. Pinczés Jánosné ref. 83 éves, Fodor Juliánna ref. 11 éves, Hegedűs Bálint ref. 69 éves, Jancsik Jánosné ref. 42 éves.

— **Az asszony, a férj, a szerető.** Székesfehérvárról jelentik: A csendőrség hétfőn délelőtt szándékos emberölés kísérlete miatt letartóztatta Balog Sándor jómódu gazdát. Balog viszonyt folytatott Sebestyén Zsigmond herceg-nalmi gazda feleségével. Egyszer már két hétre meg is szöktette Sebestyénét, de az asszony visszatért urához és gyermekeihez. A viszony azonban továbbra sem szakadt meg. Balog éjszakánként meglátogatta Sebestyénét. Vasárnap éjszaka a férj észrevette, hogy az asszony ismét kiszökök. Utána ment s látta, hogy egy fegyveres alak veti magát át a kerítésen. Utána lőtt, az éjszakai látogató — Balog Sándor — visszalőtt rá és fejen találta. A férj súlyos sebet kapott. Balogot, ki egyszer emberölésért már el volt ítélve, letartóztatták.

— **Baleset.** Kéri Gábor munkásember a patkógyárban dolgozott. Egy láda szegyet cipéit az udvaron, de megbolt és elesett. A láda a lábára zuhant és úgy megsebesítette, hogy a mentők a kórházba szállították.

— **Meglámadott rendőrkapitány.** Tegnap délután a szabadkai Főtéren levő Ognyanov-féle vendéglőben nagy mulatságot csapott egy Csamprág Cvetko nevű nagyfénypusztai földbir-tokos. A berugott ember fölment Vojnic Béla rendőrkapitánynak ugyanazon ház emeletén levő lakásába s ott a folyosón éktelen lármát csapott. A káromkodást hallva Vojnic rendőrkapitány, kiment a folyosóra és rákiáltott Csamprágra, hogy hagyja el a lakását. Erre Csamprág bicskát rántott elő és a rendőrkapitányra vetette magát. Annyi ideje azonban nem volt, hogy a bicskát kinyithassa és így a bicska nyelével többször melbevágta a kapitányt, akinek kiáltozására előrohantak a házbeli és a dühöngő részeg embert megfékeztek. A rendőrkapitány betegen fekszik a lakásban.

— **Árverés a vasútnál.** A vasúti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, — ugyint bórondók, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha- és fehérneműek stb. Debreczen állomás podgyászlevélteli helyiségében 1912. évi február hó 22-én délutáni 3 órakor kezdődő nyilvános árverésen el fognak adni. A befolyó összeg a vasúti árva-alap javára fordítatik.

— **A főigazgató beszéde.** Szatmárról jelentik: Kinos incidens zavarta meg Szatmár városának egy más körülmények között mindig meleg és barátságos hangú ünnepélyét, a nemrég megválasztott római katolikus plébánosnak. — Benkő Józsefnek beiktatását. A beiktatás nagy-szabásu bankett keretében folyt le s a banketten természetesen egymást érték a felköszöntők is. Minden rendben és ünnepélyesen ment, míg szónoklásra nem kelt a szatmári katolikus gimnázium igazgatója, Ratkovszky Pál címzetes főigazgató. A plébános-beiktatáson beszédet mondott a címzetes főigazgató. A beszéd veleje pedig az volt, hogy csunya kór pusztít szegény hazánk és a szegény katolicizmus testén: a judaizmus. Legnagyobb veszedelme ennek a kór-nak az, hogy a zsidók minden kérdésben összehajtanak. Ez ellen — ugymond — nincs más védelmi eszköz, csak az, hogy fogjon össze a katolikus ember is a reformátussal és küzdjenek együtt a zsidók ellen. A banketten — ahol a város vezető urainak különös figyelméből minnen felekezeti képviselve volt, csak a zsidó nem — ennek dacára nagy megütközést keltett az okatlanul harcias beszéd. Nyomban felállott dr. Fejes István ügyvéd és felszólalásában tiltakozott Ratkovszky kirohanása ellen. Ugyanígy értelmében szólalt fel Lengyel János tábornok, dandárparancsnok is, sőt kifejezést adott nemtetszésének maga az ünnepelt plébános is. A dicső hire természetesen hamarosan kiszivárgott s az megütközést keltett, annál inkább, mert a főigazgató előkelő állást foglal el egy pénzintézetnél, melynek klientelája jobbra zsidókból áll.

— **Köszön a halott.** Humoros kis eset történt nemrégiben Szarvason. Alaptalanul halála hírére kóltotték egy embernek. Sűrűn érkeztek az elhunytak vélt családjához a részvétnyilvánítások, mire a «Szarvasi Hírlap»-ban a következő nyilatkozat jelent meg:

«Köszönetnyilvánítás. Mindazok, kik állítólagos elhalálozások alkalmával részvételt voltak irántam, fogadják ezért köszönetemet — még életemben. Szarvas, 1912. évi január 29. Teleky Adolf.»

— **Linchelés a bíróság előtt.** Chanbyvilleben (Tennessee) borzalmas jelenet történt a büntető-törvényszék előtt. Három néger ült a vádlottak padján s az volt ellenük a vád, hogy a vonaton meggyilkoltak egy vasuti detektívet. A szerencsének állhatatosan tagadtak és a beidézett tanúk semmiféle ítéletet sem tudtak elváltani. Ez annyira felbőszítette a közönséget, hogy hangosan szidta a négereket. Egyszerre az első padból fölugrott valaki s revolveréből az egyik vádlottra lőtt. Abban a pillanatban mások is követtek a példát, többen egyszerre vették célba a szerencsétlen szerencsencéket s mind a hárman eszméletlenül és élettelenül terültek el.

— **A függetlenségi pártok közös értekezlete.** A pártok közül 48-asok tegnap Polónyi Géza inmondották, hogy a függetlenségi pártokat felszólítják arra, hogy közös értekezletet tartsanak. A tervet Polónyi Géza közölte ma délelőtt a képviselőházban Justh Gyulával, aki elfogadta azt. Ezután Egy Béla, a pártok közötti csoport egyik vezetője, átment Kossuth lakására. Kossuth Ferenc hozzájárult a közös értekezlet megtartásához. Holnap délelőtt, amikor Aehrenthal temetése miatt amugy sem lesz ülés, a két függetlenségi párt és a pártok közötti függetlenségi vezetők közös tanácskozásban megállapítják a közös értekezlet napirendjét és valószínűleg aznap délután megtartják a közös értekezletet is. Ennek az értekezletnek célja: «a véderőreform eleni harc eredményének biztosítása.»

— **Rejléyes öngyilkos.** Eszéken tegnap este Tergovics József alezredesnek, a volt téparancsnoknaknak a felesége, született Kaifnecker Mária, beleugrott a Dunába és nyomtalanul eltűnt a hullámokban. Minden intézkedés megtörtént, hogy holtestét kifogják, de hiábavaló volt a hatóság fáradozása. A várost énkén foglalkoztatja a váratlan tragédia, mert nem tudják, mi vihette a halálba az aczéredes feleségét.

Harcra készen.

Andrássy a választójog ellen.

Gróf Andrássy Gyula, aki szakadatlanul követi a béketárgyalásokat a Kossuth-párt és a kormány között. — Külön-külön beszél minden egyes Kossuth-párti képviselővel, azután referál gróf Klauen-Héderváry Károly miniszterelnöknek és gróf Tisza Istvánnak. A három politikus a folyosón körülbélül félóránig tanácskozott, azután pedig Andrássy a többi Kossuth-párti képviselőket kapacitálta a békére. Egy csoportban — melyben Mezössy Béla, Szalay László, Szentiványi Arpád, Déry Zoltán és más Kossuth-pártiak voltak — Andrássy ezeket mondta:

— Mindent kövessetek el, hogy a helyzet fel ne boruljon. Mert hogy áll a kérdés? A miniszterelnök még felutazik Bécsbe és az Apponyi-féle pontokhoz még valami közeledést fog proponálni odafönn. Megiehet, hogy szándéka sikerül és akkor igazán minimális morzsává zsugorodik össze az, aminek el nem fogadása miatt a Kossuth-párt megengedi a rendkívüli parlamenti eszközök használatát, Nekem az a meggyőződés, hogy ezért a kevésért nem érdemes tovább folytatni az obstrukciót. Nagyon jól tudjuk, hogy katonai téren többet ez idő szerint már elérni nem lehet. Ha tehát az obstrukciót tovább folytatjátok, akkor a Justh-pártnak a választójogért folyó küzdelmét erősítitek. Ezt pedig úgy hiszem, nem is akarjátok...

A vitarendező-bizottság úgy határozott vasárnap este, hogy három napig beszédekkel tartoztatják föl a véderőjavaslatokat.

Mégis a Justh-párt a Kossuthék gyanus viselkedése következtében már ma minden eshetőségre elkészült, gondoskodott róla, hogy semmi váratlan meglepetés ne történhessen s a képviselőházban elkövetkező minden fordulat ké-

szesen érje a pártot. Ehhez képest különféle íveket készítettek: zártulást, névszerinti szavazást, az ülésnek öt percre való fölfüggesztését, a szavazatok megszámlálását kérő ívet.

Ezeket az íveket aláírták s így a technikai obstrukció folytatására szövetkeztek a következő képviselők:

Justh Gyula, Meskó László, gróf Batthyány Tivadar, Holló Lajos, Földes Béla, Bakonyi Samu, Hock János, Polónyi Géza, Vertán Etele, Lovászy Márton, Egy Béla, Mankorff Géza báró, Justh János, gróf Batthyány Pál, Eitner Zsigmond, Veszprémy István, Györfly Gyula, Faragó Antal, Fráter Lóránt, Mádi-Kovács János, Barcsay Antal, Rékosi Viktor, Beck Lajos, Bikády Antal, Polónyi Dezső, gróf Esterházy Mihály, Ráth Endre, Abraham Dezső, Kun Béla, Kobek Kornél, Szabó István (Nagyatádi), Herczeg Sándor, Novák János, Benedek János, Tüdös János, Ember István, Valençsik Ferenc, Jackó Pál, Vertán Endre, Jeszenszky Ferenc, Sümegi Vilmos, Csermák Ernő és Bosnyák Géza.

A Kossuth-pártból Pozsgay Miklós nyilatkozott hajlandónak, arra, hogy aláírja az íveket, ha szükség lesz rá.

Mint ebből a névsorból látható, a névszerinti szavazást kérő ívet a Kossuth-párt egyetlen tagja sem írta alá.

A kémény halottja

Boncolás a közkórházban.

Érdekes ügyben folytatott nyomozást a debreczeni rendőrség. Pásti Sándor vasipari munkás hirtelen halálhíre körül forog az egész história.

Ma délelőtt megjelent a debreczeni rendőrségnél Pásti István debreczeni lakos és előadta, hogy fia, Pásti Sándor meghalt néhány napja betegség után. Előadta, hogy fia az egyik debreczeni vasipari telepen volt alkalmazva s a múlt héten, egy este, amidőn hazatért munkájából, roppant fájlalta a mellét.

A szülők azonnal elhívták hozzá dr. Derkassy István orvost, aki a beteget kezelte és a mellhártyagyulladás konstatait rajta.

Néhány napig feküdt az ágyban Pásti Sándor és ma reggelre meghalt.

Az apa ma azt a meglepő valómást tette a rendőrségen, hogy a fiát nem a mellhártyagyulladás ölte meg, hanem más betegség.

— Miből gondolja ezt — kérdezték tőle a rendőrségen.

— Abból kérem, hogy a fiam panaszkodott előttem, hogy a gyárban kéménytisztításra szölitették fel. Pásti Sándor vállalkozott rá, mire a derékára és mellére kötelet kötöttek és úgy tuzták fel a kéményben. A melé ettől a kötélhúzás-tól fájdult meg s ez okozta a halálát.

Az apa vallomását a rendőrségen jegyzőkönyvbe vették s az iratokat átették az ügyészséghez. Gáthy Bálint kir. ügyész a halálesetet gyanusnak találta s ezért sürgősen intézkedett Pásti Sándor holtestének boncolása felől.

A holtestet elszállították a kórház hullaházába, ahol Horvát törvényszéki orvos a vizsgálóbíróség kiküldöttjének jelenlétében a boncolást ma délután ejtették meg. Megállapítást nyert, hogy Pásti Sándor tüdőgyulladásban halt meg, így tehát semmi alapja sincs annak a vádnak, amit atyja, Pásti István emelt fia halála után.

A vihar.

Lawrenkot önkéntelen megfogták a nyögő hangok és odament a gyerek felhelyéhez. Hozzáhajolt.

Sápadt, kékes, fiurc, száraz, cserepes ajku, nézett reá elborult szemével. Rögjön látni lehetett, hogy a fiu most hal meg. Lawrenko

sokáig szemlélte a háldokló kicsiny arcát, boldogtalanul sóhajtott és valami csendes, bánatos nyugással, fejszóvalva ment odább.

Halkan, mintha attól tartanának, hogy valakit megragarnak, elvitték a sebesülteket. Az ápolók a sarokban foglalatoskodtak, rá sem nézve Lawrenkora, megvonták magukat, mint a megvert kuttyák. A kötszerez, aki eddig ijedten kérdezősködött, megadással és kötelességtudóan követte Lawrenkot.

Egy órával később a rendőrfőnök jött firom, fehér sikkában, átnézte a szobákat, közölte Lawrenkoval, hogy ha lövet a gyógytárból, — ágyukkal tüzelte vissza és elhajtott.

Mind megnyugodtak, fel-alá járkáltak és beszélgettek; a sebesültek is hangosabban, szabadabban nyugtók fel, mintha most már joguk volna erre. Lawrenko azonban kinosan érezte magát. Különös közöny és gyengeség érzete lépet meg, melyben csak az a vágya maradt ép és forró: Elmenni innen és — biliárdozni!

Mikor a tavaszi est kéklő világánál a felkelő hold szeid sugárzásához hasonló, rózsás esti pir szállt a sötét tetők fele, egy fiatal tiszt kivonta a homályban csilámló kardját és a fesszes katonai sorok előtt elkiadotta:

— Vigyázz!... Fegyvert kézhez! ügetés, — gyorsan, előre! — és vágató pejlóván a többiek elé rugtatott. Az emberek és lovak feje szabályosan hajlott előre-hátra, fénylő acélok sorai villantak meg és az egész sötét tömeg, szikrázó patkói alatt megremegtetve a földet, mint tévői ézengés vonult tova.

Az egyik sötét sarkon túl borzalmasan szép látvány tárult elő vakító ragyogásban. Egy óriás, hosszú csőr égett. Aranyos lángnyelvek táncoltak a sötét égbolt alatt. Izzó és üszkös gerendák recseve buktak a lángokba és hullott a sok aprószemű szikra, mint a tűzhányóból. És a pirosó háttérben a lármas tömeg nyüzsgött és tombolt, mint egy farkas ördög.

— Előre! Előre! Vágd! — vezényelt a tiszt kétségbeesett hangon, melyből félelem és düh egyszerre szólott ki és tulharsogta asükelető lármat és ordítást. Kardja az ezerhangú, zsbibongó tömegben nesztelen és — a tiszt ugy érezte — önkéntelenül hatóit valami lágy és rugalmasa nyagba. A tüzfényben minden összedródott. Egy pillanatig semmit sem lehetett kivenni. Az emberek, a lovak, a tüzes pirosaság, a villanó kardok, a recsegés, dörgés és a vad, embertelen vonítás feketén fénylő, eszeveszett, tusázó forgatagban csaptak együvé.

Ugyanakkor Ettinger, a köpenyes ember és még két tucat új szabad harcos, akik sem a cukorgyár elpusztításában részt nem vettek, sem a kikötő felé hömpölygő tömeghez nem csatlakoztak — hogy a veszett félelmében feibődülő, fekete sokadalmat, mely a messzelejtő tüzfényben álló utakon fej nélkül futott szerte, kikerüljék — áthatoltak egy kerítésen és a sötét, szük utcában, hordókon és terjedelmes zsákokon átbukácsolva rohantak a tűz helye felé.

Felismerhetetlen, fekete áiakok szétriasztott csoportja futott el előttük lélekszakadva.

— Csak sietni, sietni! — kiáltotta valaki a tömegből.

Közvetlen mögöttük tajtékzó paripa bontakozott ki vörhenyes színnel a tüzfényben, patái alól szikrák cikáztak elő és nyomban utána csörrenve és dobogva csillogó karddái a lovascsapat jelent meg az utca közepén.

— Vágd! — kiáltotta egy finor, félig ijedt félig haragos hang.

Kontsajew összeszorított fogakkal és meiev szemekkel nézetto da. Az előrenyújtott kezében revolverét tartotta, higgadtan vette célba a veres sugarakban látszó paripát és lőtt. A homályos utcán tüzfény villant fel.

— Tra—ta—ta—tra... — ropogtak a lövések egymásután.

— Látod i—igy kell! — kiáltotta oda valakinek lankadt lélekzettel.

Folytatjuk.

VOITH GYÖRÉY.

Nyílttér.

Serravallo's

Vasas Kina-bor.

Kitüntetve 1906. évi bécsi Hygienikus kiállításán.

Az állami díjjal, oklevéllel és aranyéremmel. Erősítő-szer gyengélkedők lábadozók és vérszegény betegeknek. Étvágygerjesztő idegerősítő és vérjavító-szer.

7000-nél több orvosi ajánlat.

Kiváló íz.

J. SERRAVALLO cs. kir. udvari szállító Trieszt-Barkola.

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 L. üvegekben 2:60 Korona 1 L. üvegekben 4:80 K.

Legjobb tisztító ital

Isze tiszta, szén-savú gyöngyöző, könnyen emészthető, az egész szervezetet felfrissíti

Gutmann Testvérek

köszénbányái

BUDAPEST, V., MÉRLEG-UTCA 12. — 1912. MÁJUS ELSEJÉTŐL V., BÉLA-U. 6. HATODIK SZÁM.

ELSŐRENDŰ POROSZ darab-, kocka, és dió-szén, szoba és konyha ütésére. Ostrai-dombrui darab-, kocka-, dió- és aknaszén, gép és kazán fűtési célokra. — Ostrai mosott, finom és durvaszemű KOVÁCSSZÉN. Drenkovai szén ipari célokra, saját gőzösművel szállítva. — Ostrai-dombrui PIRSZÉN, öntőde és szivógázmotor célokra. — OSTRAI KÖSZÉN-BRIKETT, 3 kilogrammos darabokban, lokomobil és stabilgépek fűtéséhez, minden vasut és hajóállomásra szállítva.

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., minden további szög 5 fill. Apróhirdetések előre fizetendők.

Reklám, könyvtárellátásokat rakítáron tart. Hívat. Mész asztalos (Csapó) Berde-utca 8.

MAJUS 1-ÉN EGY KISEBB SZABAD UD-VART KERESK. KURUCZ BÉLA EÖTVÖS-UTCA 61. SZ.

CZÉGTABLAK, különféle nagyságban, eladó. Dombos-utca 8. sz. alatt.

KIADÓ LAKASOK. Csapó-utca 10. sz. alatt. Alatti lakás, az emeleten egy vagy két szoba, konyha nélkül kiadó. Békaköztér Csapó-utca 10. az emeleten.

CEZMADIARESTEREN FIGYELMÉBE! Csak a legújabbba való erős papíros jutányos árban kapható Dombos-utca 8. sz. alatt.

MEZCSOVEN különféle nagyságban eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Nemi bajoknál, hüvelygyulladás, wipper-keményedések, az ILLÉS-féle Santal-capsulák azonnal LANCIN CAPSULÁK, mint legbiztosabb óvszer mindenki használja. 3 korona beküldéssel ingyen postaköltséggel szállítja ILLÉS ANTAL gyógyszerész Szabadka.

Lapkihordó asszonyok

lapunk kiadóhivatalában felvétetnek.

Ludaser János

Megnyílt női, pipere csipke és rövidáru üzlete Megnyílt! (Városház épület)

Szalag, csipke, keztü, ritikál, arcfátyol harisnya és

párisi ujdonságokban

állandó nagy raktár.

SALVATOR

GUMMI SARKAK VILÁG CZIKK UTÓLÉRNEMETLEN TARTÓSSÁGU!

MINDENÜTT KAPHATÓ.

Nincs többé köhögés, fejfájás, reuma csúsz, köszvény, isiász, fertőzés,

Mert van „BOROLIN“

Borolincukorka és Borolinszappan. A Dr. Borevsky-féle BOROLINNAK az ára kimerítő használati utasítással üvegenként 80 fill., próbáüveg 50 fillér, a Borolincukorkának ára 20 és 40 fillér, a Borolin háziszappannak darabonként 30 fill. és a piperezappannak 80 fillér.

Kapható városunkban a következő üzleteknél: BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő üzletnél, Érmihályfalván: MÁTRAI AKÓŠ gyógyszerésznél. Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

- I-SZOR kevesebb a gond,
- II-SZOR kevesebb a munka,
- III-SZOR kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított BORDÓI KEVERÉK kész állapotban! Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmatnál permetezhet vele! Semmi ártalék nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyártjuk az eddig dr. Asehonbrandt szabadalmát képezett RÉZKÉNYPORT és BORDÓI PORT is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást FORHIN-gyártól BUDAPEST VI. Váci-út 93.

BENZ-

Automobilok.

Luxus-autók:

turakocsik, városi kocsik, üzleti kocsik, bérautók.

Teher-autók:

szállító-kocsik, teherkocsik, tehervonatok, omnibuszok, öntözőkocsik, mentőkocsik, légénységi kocsik, létrakocsik, betegszállító-kocsik, szeméthordókocsik, szerkocsik, továbbá bármely különleges kivételű automobil ipari és gazdasági üzemhez.

Motorok,

Gáz-, benzin-, benzol-, nyersolaj- (Diesel rendszer) és petroleum-motorok; szivógáz-motortelepek (antraczit, koks, faszén, barnaszén és turba tüzelésre) szállítható motorok (lokomobilok) gazdasági és építkezési gépek üzeméhez, magánjáró szalagfűrészek, kinematograph, világítási kocsik stb. stb.

Átváltható hajódieselmotorok.

Hesselmann szabadalom.

„Benz“ Magyar Automobil és Motorgyár Részvénytársaság.
Budapest, VII. Ilka-utca 31.

Mindkét osztálya részére megbízható kerületi képviselőt keres.

HOROVITZ ZSIGMOND könyvnyomdája és hírlapkiadó vállalata

DEBRECZEN, Darabos-utca 7. szám (saját ház).

KÉT VILLANYERŐRE BERENDEZETT
TYPOGRAPH SZEDŐGÉPPEL, GYORS-
SAJTÓVAL ÉS SEGÉDGEPEKKEL
UGYSZINTÉN A LEGMODERNEBB
BETŰFAJOKKAL DUSAN FELSZERELT
KÖNYVNYOMDA.

XLIV. évfolyam „DEBRECZEN“ XLIV. évfolyam
politikai napilap kiadóhivatala.

V. évfolyam „ESTI HIRLAP“ V. évfolyam
politikai napilap kiadóhivatala.

TELEFON
412.

IZLÉSES KIVITELBEN KÉSZÜLNEK:

Bélti és esztétési meghívók, feltűnő
falragaszok, ipari és kereskedelmi
nyomtatványok, árjegyzékek és
gyászejelentések gyorsan és pontosan.

KÜLÖNÖS GONDOT HELYEZEK A
NYOMTATVÁNYOK JUTÁNYOS ÁRBAN
VALÓ ELKÉSZÍTÉSÉRE.